

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 14. juni 2011 truffet vedtak i

- Sak nr:** 21/11 (arkivnr: 201100183-16)
- Saken gjelder:** Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Bjørg Tørresdal
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:** Klagen avvises.

Innledning:

A har i brev av 9. februar 2011 inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagesaken gjelder dommerens opptreden i et rettsmeklingsmøte.

Klagen er forelagt tingrettsdommer B som ved brev av 25. februar 2011 har avgitt uttalelse. Utvalget har innhentet uttalelse fra advokat C, som representerte A, og advokat D, som representerte motparten, Y AS. Sorenskriver E ved X tingrett er orientert om klagen.

A ble i brev av 24. februar 2011 varslet om at klagen vurderes avvist på grunn av oversittelse av klagefristen på tre måneder. Hun kommenterte varslet og utdypet klagen i brev av 25. februar 2011.

A har gjort Tilsynsutvalget for dommere oppmerksom på mulig inhabilitet hos advokatmedlem F. Bakgrunnen for dette er at A, som journalist, har intervjuet ham i forbindelse med konkursen i Z. Utvalget har vurdert ham som habil i saken.

Saksfremstilling:

Bakgrunnen for klagen er et rettsmeklingsmøte som fant sted i X tingrett 5. mars 2010. Saken gjaldt spørsmål om oppsigelse i arbeidsforhold. Rettsmekler var tingrettsdommer B.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Under rettsmeklingen ble hun utsatt for et utilbørlig press fra dommer B ved at han ivret sterkt for at hun skulle godta en forliksavtale som innebar fire måneders etterlønn. Da hun avsto dette uttalte B: ”Det skal mye til å få retten til å gå med på at dette er en feil kompetansevurdering”. Han ga også uttrykk for at avvisningen av forlikstilbudet var å ”gamble”. Hun opplevde at dommeren ikke var opptatt av rettssikkerhet og rettferdighet. I ettertid har hun vunnet arbeidsrettssaken enstemmig i tingretten og i lagmannsretten. Dette viser hvor skjødesløs/ansvarsløs tingrettsdommer Bs mekling var.

Årsaken til at klagen ikke er fremsatt tidligere er for det første at hun ville vente til det forelå en rettskraftig dom for å vise hvor feil dommer B tok. Hans uttalelse kunne ikke vurderes konkret før saken var prøvet av retten. Klagen ble fremsatt svært raskt etter at det forelå dom fra Ø lagmannsrett. Den andre grunnen til at klagen kom såpass sent er at hun ikke var komfortabel med å føre en sak mot en dommer samtidig som hun hadde saken gående for domstolene, og hennes jobbsituasjon var uavklart.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i brev 25. februar 2011 uttalt:

”Jeg kan ikke erindre selv rettsmeklingsmøte, men jeg ser av rettsmeklingsprotokollen at møtet varte i to og en halv time, og at det ikke ble oppnådd forlik. I forbindelse med at klager (saksøker) avsto saksøktets forlikstilbud skal jeg ha uttalt: ”Det skal mye til å få retten til å gå med på at dette er en feil kompetansevurdering.” Jeg ser i Lovisa at klager ved X tingretts dom av 26. mai 2010 fikk medhold i sin påstand om at oppsigelsen av henne var ugyldig. Jeg mener likevel den siterte uttalelse gjengitt ovenfor må ligge innenfor en rettsmeklers normale handlingsrom.”

Prosessfullmektig – advokat C – har i brev av 10. mai 2011 uttalt:

”Jeg kan ikke tiltre min klients synspunkter fremsatt i klagen. Selve forutsetningen for deltakelse i rettsmekling er at begge parter må være innstilt på å finne kompromisser om saken skal løses på de minnelige ordningers plan. Slik jeg erindringsmeklingen er det for så vidt korrekt at B presenterte 4 måneders etterlønn som et tilfredsstillende resultat for å få løst saken. Men det oppfattet jeg bare som et uttrykk for hvor langt det var mulig å tøyne strikken i rettsmeklingen, og at man ved å akseptere det ville unngå den belastning som arbeidsrettssaker fører med seg.

A var representert ved undertegnede, og i fellesskap ble et mulig forslag til løsning avvist. Både basert på formålet med rettsmeklingen og det faktum at jeg var tilstede som hennes rådgiver, tilsier etter min mening at B ikke kan klandres for noe som helst. Tvert i mot gjorde han en fullt ut tilfredsstillende innsats.”

Prosessfullmektig – advokat D – har i brev av 11. mai 2011 uttalt:

”Det kan se ut til at klager ikke er kjent med hva rettsmekling innebærer. Klager har uttalt at hun avslo forslag om forlik fordi hun ”hadde en sak som ville stå seg i retten” og at hun oppfattet B slik at han var ”mer interessert i å få til et forlik enn han var i rettferdighet”. Hensikten med rettsmekling er jo nettopp å komme frem til et forlik, noe som i tilfelle innebærer at begge parter må akseptere en annen løsning enn fullt ”medhold” i sin påstand. Hvis klager var av den oppfatning at hun ikke ville akseptere et forlik fordi hun mente hun ville få medhold ved en rettslig behandling, burde klager ha sagt nei til rettsmekling.

Etter undertegnedes oppfatning ble rettsmeklingen gjennomført på samme måte som en rettsmekling normalt gjennomføres. Rettsmekleren la press på partene, noe en rettsmekler skal gjøre i en slik situasjon. Videre kan rettsmekleren ”drøfte styrke og svakhet i partenes rettslige og faktiske argumentasjon”, jf. tvisteloven § 8-5 (3), noe jeg opplevde at B gjorde i den aktuelle meklingen. Jeg kan imidlertid ikke se at B gikk utover disse grensene eller at han la noe utilbørlig press på noen av partene.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Utvalget har funnet det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 annet ledd annet punktum.

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Kravene til god dommerskikk gjelder også for dommeren i rollen som rettsmekler.

Det følger av domstolloven § 237 fjerde ledd at ”Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”.

Det forhold som er påklaget fant sted i et rettsmeklingsmøte 5. mars 2010. Klagen er inngitt 9. februar 2011. Klagefristen er oversittet med åtte måneder og er følgelig utløpt.

Tilsynsutvalget kan ta saken opp til behandling av eget tiltak, etter vurdering på fritt grunnlag, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Klager kan

ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. Det må en særskilt begrunnelse til for at Tilsynsutvalget i slike tilfeller behandler klagen. Ved denne samlede vurdering er bl.a. årsaken til fristoversittelsen og hva klagen gjelder av betydning.

Tilsynsutvalget finner ikke forhold ved saken som tilsier at klagen bør tas til behandling.

Tilsynsutvalget kan ikke se at klageren hadde rimelig grunn til å oversitte klagefristen. Det foreligger heller ingen særskilte relevante forhold som har vanskeliggjort fremsettelse av klagen. Tilsynsutvalget har særlig merket seg at klageren har gjort klagen avhengig av sakens utfall og bevisst ventet for å se om dommen ga grunnlag for en vurdering av dommer Bs konkrete angitte uttalelse. Med en slik begrunnelse gjør det seg ingen tungtveiende hensyn gjeldende. Domsresultatet har ingenting med dommeropptreden i rettsmeklingsmøte å gjøre. Det kreves god dommerskikk uavhengig av resultatet i saken, og Tilsynsutvalget vurderer ikke dommerens opptreden eller uttalelser i lys av dette.

Klagens tema er dommeropptreden og utsagn under et rettsmeklingsmøte. Klageren har anført at dommer B utsatte henne for utilbørlig press, og at han kom med uakseptable kommentarer da hun avsto forlik. Tilsynsutvalget kan ikke se at dommerens opptreden og uttalelser, slik det er beskrevet fra klagerens side, representerer forhold som gir særskilt grunn for Tilsynsutvalget til å undergi klagen en nærmere behandling.

Tilsynsutvalget vil tilføye følgende:

Klagen synes motivert av at klageren ikke hadde klart for seg hva rettsmekling innebærer og hvilken rolle rettsmekleren har, til forskjell fra dommeren under hovedforhandling.

Rettsmekling gir tilbud om en annen løsningsmodell for tvister enn en ordinær retts sak. Rammen for rettsmekling er gitt i tvisteloven § 8-5. Rettsmekling foregår utenfor rettsmøter, møtet er forutsatt gjennomført mer uformelt, det er ikke offentlig, og deltakerne har taushetsplikt. Rettsmeklingens formål er nettopp å få til en minnelig løsning. Rettsmeklerens primære oppgave er å søke å klarlegge partenes interesser i saken med sikte på dette. Det følger direkte av loven at rettsmekleren i den sammenheng kan peke på forslag til løsning og drøfte styrke og svakhet i partenes argumentasjon. Vanligvis skal mekleren være varsom med å uttale seg om et sannsynlig domsresultat, men i enkelte tilfelle kan det være plass for å gi uttrykk for en domsprøgnose. Det nærmere innhold i rettsmeklingen ligger innenfor rettsmeklerens handlefrihet og vurdering.

God dommerskikk for rettsmekler må vurderes i lys av den rolle og de rammer som er fastsatt og forutsatt for denne oppgaven. En dommer vil derfor i rollen som rettsmekler ha friere rammer til å uttale seg og komme med innspill enn hva som vil være tilfelle under vanlige rettsmøter, uten at det påkaller kritikk. Dette er ikke nødvendigvis sammenfallende med kravene til god dommerskikk i den ordinære dommerrollen.

Tilsynsutvalget har etter dette ikke funnet forhold ved saken som kan særskilt begrunne at klagen bør tas opp til realitetsbehandling. Klagen avvises.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.